

Broj: 03-45.1-22-838-1/19
Istočno Sarajevo, 1.7.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 25. sjednici BAS/TC 58, održanoj 08.05.2019. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 58

Projektovanje građevinskih konstrukcija – Eurokod EN 1990, eurokodovi 1, 7, 8 i 9

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 58, *Projektovanje građevinskih konstrukcija – Eurokod EN 1990, eurokodovi 1, 7, 8 i 9* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 58) obuhvata standardizaciju u oblasti standardizacije za pravila projektovanja u oblasti građevinskih konstrukcija, dejstva na konstrukcije, geotehničko projektovanje, projektovanje seizmičkih otpornih konstrukcija, i projektovanje aluminijskih konstrukcija, uzimajući u obzir odnos između pravila za projektovanje i pretpostavki o građevinskim materijalima, izvođenju i kontroli građevinskih radova.

BAS/TC 58 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CEN/TC 250, *Structural Eurocodes*
- CEN/TC 250/SC 1, *Eurocode 1: Actions on structures*
- CEN/TC 250/SC 7, *Eurocode 7 - Geotechnical design*
- CEN/TC 250/SC 8, *Eurocode 8: Earthquake resistance design of structures*
- CEN/TC 250/SC 9, *Eurocode 9: Design of aluminium structures*
- CEN/TC 250/SC 10, *EN 1990 Basis of structural design*

BAS/TC 58 je formiran Rješenjem direktora Instituta za standardizaciju BiH o formiranju Tehničkog komiteta br. IP-00454/13-03KN od 11.12.2013. godine. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 58 br. 03-45.1-22-515-1/18 od 04.04.2018 godine.

Tehnički komitet BAS/TC 58 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definisanja njihovih područja rada i zadataka;
- usklađivanja planova rada WG-a;
- pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
- razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;

-
- pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
 - saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Takođe, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 58 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 58 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja, s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Opšte

Tehnički komitet BAS TC 58 Instituta za standardizaciju BiH, u svojoj oblasti rada je usaglasio bosanskohercegovačke standarde sa evropskim standardima, a takođe evropskih harmonizovanih standarda koji su u direktnoj vezi sa implementacijom Direktiva Novog pristupa. Tehnički komitet BAS TC 58 prati podkomitete u okviru tehničkog komiteta CEN/TC 250, *Structural Eurocodes* - Evrokodovi za konstrukcije, evropskog komiteta za standardizaciju iz oblasti:

- Dejstva na konstrukcije (preko CEN/TC 250/SC 1, *Eurocode 1: Actions on structures*);
- Geotehničko projektovanje (preko CEN/TC 250/SC 7, *Eurocode 7 - Geotechnical design*);
- Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa (preko CEN/TC 250/SC 8, *Eurocode 8: Earthquake resistance design of structures*);
- Projektovanje aluminijskih konstrukcija (preko CEN/TC 250/SC 9, *Eurocode 9: Design of aluminium structures*);
- Osnove projektovanja konstrukcija (preko CEN/TC 250/SC 10, *EN 1990 Basis of structural design*);

CEN / TC 250 pokriva standardizaciju konstrukcijskih i geotehničkih pravila za projektovanje i građevinske radove uzimajući u obzir odnos između pravila projektovanja i pretpostavki za materijale, izvršenje i kontrolu.

Program Eurokodova je pokrenula Evropska komisija i ima za cilj uspostavljanje skupa zajedničkih tehničkih pravila za projektovanje građevinskih konstrukcija i inženjerskih radova, koja će u konačnici zamijeniti različita pravila i standarde koja su na snazi u ostalim državama. Eurokodovi omogućavaju projektantima da koriste usklađena pravila za konstrukcije i tako pomažu u uklanjanju barijera u trgovini.

Eurokodovi su postali međunarodni standardi za projektovanje i proračun za sve vrste građevinskih objekata, čijom će se primjenom ukloniti tehničke barijere u trgovini i izvršiti harmonizacija tehničkih specifikacija.

Da bi Eurokodovi ostali standardi najveće klase potrebno je da se periodično reviduju, kako bi se uvele promjene koje u najnovijem stanju inovacije tehnike i potrebe tržišta.

Koristi od Eurokodova uključuju:

- Pružanje zajedničke platforme za rad projektanata građevinskih konstrukcija između svih učesnika u građenju, te olakšavanje usluga među njima.
- Pružanje osnove za istraživanje i razvoj u građevinarstvu
- Omogućavanje pripreme zajedničkih softvera za projektovanje

-
- Povećanje konkurentnosti građevinskih firmi koje se bave izvođenjem, projektovanjem i proizvodnjom građevinskih proizvoda.
 - Sistem nacionalno određenih parametara, podržava razlike u geografskim, klimatskim, geološkim uslovima (na primjer: snijeg, vjetar, temperatura i seizmičke mape).

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Procjenjuje se da godišnji troškovi izgradnje u Evropi iznose od 5 do 10 milijardi evra. Pod pretpostavkom da konstrukcijski elemente čiji su proračuni obuhvaćeni Evrokodom učestvuje sa oko 0,5 % projektnih troškova, dolazimo do podatka o godišnjem trošku na projektovanje i proračun iznosi od 25 do 50 miliona evra.

U 2017. završeno je 309 zgrada od strane pravnih subjekata, od toga je 36,6% stambenih zgrada i 63,4% nestambenih zgrada. Površina završenih zgrada je 478.966 m², što je za 6,2% više nego u 2016. godini.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova je 1.557.487.000 KM za 2017 godinu.*

Prema vrstama građevinskih objekata, udio vrijednosti izvršenih radova na objektima visokogradnje je 43,4% a na objektima niskogradnje 56,6%.*

2.3 Zahtjevi tržišta

Podaci o izdatim građevinskim dozvolama pokazuju buduće kretanje građevinske djelatnosti i omogućuju sagledavanje strukture investicija kako na državnom nivou, tako i na nivou lokalne samouprave.

Broj izdatih odobrenja za građenje u trećem kvartalu 2018. godine u odnosu na prosječan broj izdatih odobrenja za građenje u 2017. godini veći je za 3,6%, a u odnosu na treći kvartal 2017. godine manji je za 1,9%.*

Broj izdatih odobrenja za građenje u maju 2019. godine u odnosu na prosječan broj izdatih odobrenja za građenje u 2018. godini manji je za 2,4%, a u odnosu na maj 2018. godine manji je za 1,9%.*

Broj predviđenih stanova za gradnju u trećem kvartalu 2018. godine u odnosu na broj predviđenih stanova za gradnju u 2017. godini veći je za 20,1%, a u odnosu na treći kvartal 2017. godine veći je za 14,3%.*

Broj predviđenih stanova za gradnju u maju 2019. godine u odnosu na broj predviđenih stanova za gradnju u 2018. godini veći je za 40,2%, a u odnosu na maj 2018. godine veći je za 94,5%.*

U prvih šest mjeseci 2019. godine broj završenih stanova je 1.173, što je jednako kao i u istom periodu 2018. godine. Broj nezavršenih stanova na kraju drugog kvartala 2019. godine je 4.434 i predstavlja rast za 14,6% u odnosu na isti period prošle godine.*

2.4 Aspekti zaštite okoline

Obzirom na intenzivnu graditeljsku gradnju razvila se potreba za aktivnostima koje treba preduzeti za očuvanje prirodne okoline kroz projektovanje, građenje, korištenje i odlaganje.

Kao održivo rješenje nameće se postupak reciklaže građevinskog otpada, kao i njihove ponovne upotrebe. Evropska unija je jasno zacrtala svoje ciljeve koje iznose 70% recikliranja i ponovne upotrebe od ukupne težine građevinskog otpada.

Zaštita životne sredine se takođe ogleda kroz strategije zaštite životne sredine kroz proizvodne procese sa ciljem povećanja ukupne efikasnosti i smanjenja rizika po zdravlje ljudi.

*(izvor Agencija za statistiku BiH <http://bhas.gov.ba/>)

Obzirom da je ovaj komitet objavio Nacionalne dodatke za vjetar, temperaturu, snijeg i seizmiku, koji se bave uticajima životne sredine, što može imati povratni efekat u smislu zaštite životne sredine kroz racionalizaciju ovih uticaja.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 58

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 58 sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

- Usvajanje standarda iz oblasti 58, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
- Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;
- Zastupanje interesa BiH u oblasti rada tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
- Primjena osnovnih principa standardizacije;
- Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju BiH;
- Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 58 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;

-
- Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 58;
 - Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 58, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
 - Revidiranje tekstova povučениh BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
 - Informisanje članova BAS/TC 58 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta.

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i predloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 58;
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 58 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 58 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda;
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 58 i Instituta;
- Saradnja sa ministarstvima i nadležnim tijelima.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 58 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
- druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
- druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana;
- unaprijediti saradnju u smjeru donošenja pravnog okvira za primjenu eurokodova.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 58;
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a

